

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань гуманітарної та інформаційної політики

28 жовтня 2022 року

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, всім привіт. Я розумію, що мене видно не дуже, але у нас вже немає світла і дуже погано з Інтернетом. Тому в мене є така пропозиція, шановні друзі. В нас є закон Тетяни Василівни. Гео Багратович, привіт, ну всім привіт. Дмитро Нальотов. Дякую, Дімо, і всім, хто є з самого початку, дякую. Давайте зараз проголосуємо за закон Тані Скрипки і на цьому закінчимо, бо я не знаю, скільки в мене протримається навіть такий Інтернет, який є. Я не знаю, чи взагалі ви мене добре чуєте.

_____. Добре чуємо, Микито Руслановичу.

_____. Чуємо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Володимире Михайловичу, ти не проти? В нас там були сьогодні більш важливі питання, але я просто зараз на Оболоні не знайду навіть, де нормальний Інтернет.

В'ЯТРОВИЧ В.М. А може так само по пришвидшеній процедурі 8032? Там мій законопроект, він головний у нас, але він вже пройшов комітет Третьякової, щоб ми так само ще його підтримали.

ПОТУРАЄВ М.Р. Давай.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Про пенсії за особливі заслуги.

ФЕДИНА С.Р. Це було би дуже добре.

ПОТУРАЄВ М.Р. Давайте, друзі, те, що можемо, зараз швиденько голосуємо, бо Танін закон в зал іде. Я би дуже попросив, щоб він пішов в зал.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я сподіваюсь, що 8032 теж піде в зал. Попередня домовленість є.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я ж не проти.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Давайте.

ПОТУРАЄВ М.Р. Давайте тоді ці два. Тільки в мене тут настільки все погано, я навіть не можу відкрити порядок ведення.

Колеги, значить, я прошу проголосувати за запропонований порядок денний. Хто за?

Потураєв – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Таких немає. Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, я тоді пропоную. Таню, там багато поправок маємо голосувати?

СКРИПКА Т.В. Ну дивіться, колеги, ми протягом двох засідань підкомітетів, а також зустрічались окремо, я була запрошена на підкомітет Комітету правової політики, і Міністерство юстиції, і Міністерство цифрової трансформації, тобто було дуже багато вже зустрічей, і на останньому підкомітеті ми правки вже, ну по всіх практично поправкам ми з колегами депутатами знайшли спільну мову. В нас єдина поправка, яка потребує зараз, скажімо, обговорення і прийняття по ній рішення, тому що, в принципі, всі інші позиції в нас вже пройшли техніко-юридичні погодження з юристами, тобто фактично вони вже, ну в принципі за тим алгоритмом, за яким ми і на попередніх комітетах, що є правки, які пропонується врахувати, є правки, які пропонується врахувати частково, врахувати редакційно, і є відхилити, є ці правки. І є одна поправка 41 Ірини Борзової, яка дійсно потребує сьогодні на комітеті прийняття цього рішення.

Тому, якщо колеги згодяться, то я би пропонувала прочитати перелік тих поправок, які пропонується врахувати чи відхилити, а потім про одну правку ми всі разом приймемо рішення.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Тоді, Тетяно Василівно, давай ти будеш зачитувати, а я буду ставити на голосування, бо я не можу навіть відкрити, розумієш, тільки один гаджет ледь-ледь працює і все.

СКРИПКА Т.В. Добре.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я тоді передаю слово Тетяні Василівна Скрипці і вона буде пропонувати рішення по тим чи іншим поправкам. Будь ласка.

СКРИПКА Т.В. Отже, колеги, підкомітет у справах сім'ї і дітей рекомендує врахувати 44 поправки, врахувати частково 11 поправок, врахувати редакційно 3 поправки і відхилити 31 поправку.

Тому зараз я з вашого дозволу зачитаю поправки, які пропонується врахувати. Отже, це поправка номер 1, 3, 5, 8, 11, 13, 15, 20, 23, 26, 28, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 42, 43, 45, 49, 52, 53, 54, 55, 58, 60, 63, 67, 68, 70, 71, 74, 77, 78, 80, 81, 83, 87, 89, 90. Це ті поправки, які пропонуємо врахувати.

Микито Руслановичу!

_____. Тетяно Василівно, де можна було з табличкою побачити? Бо реально мені тільки запрошення прийшло, таблиці не бачив до другого читання.

СКРИПКА Т.В. Добре, зараз секретаріат вам надішле цю табличку. Або зараз скинемо в чат.

_____. У нас, здається, голови вже немає.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Кворум є.

КРАВЧУК Є.М. Колеги! Тільки що телефонував голова. Пропав у нього на останньому гаджеті зв'язок. Він уже по звичайному телефону. Тому він попросив, щоб ми проголосували два закони.

_____. Микита Русланович є.

КРАВЧУК Є.М. Є вже? Повернувся?

_____ . Так.

СКРИПКА Т.В. Микито Руслановичу!

КРАВЧУК Є.М. Ні, мені здається, що це не буде стабільно.

Колеги, значить, тоді в нас два закони. Єдине, що ще просить апарат крім цих двох законів, щоб ми сьогодні розглянули, щоб ми формально прийняли рішення про відкликання пана Качного з посади голови підкомітету, так як він перейшов з нашого комітету в інший. Я думаю, що ніхто не буде проти. Це просто треба проголосувати.

В мене питання до секретаріату. Коли ми ставимо на голосування, в нас не треба ж ці поправки ставити, мені повторювати?

_____ . Не потрібно.

КРАВЧУК Є.М. Ми можемо базуватись на рішенні підкомітету?

_____ . Ми можемо в такій обстановці проголосувати за рішення підкомітету, бо якщо ще в когось світло позникає, то ми взагалі його не приймемо.

КРАВЧУК Є.М. Бо у нас кворум пропаде. Так.

_____ . А це можливо, до речі. У мене зі світлом так само.

КРАВЧУК Є.М. Тому давайте, мабуть, так і будемо рухатися.

Колеги, тоді ставлю пропозицію на голосування: підтримати поправки, які назвала Тетяна Скрипка, в редакції підкомітету та за рішенням підкомітету.

Хто за, прошу проголосувати.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович - за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький - за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко - за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич - за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька - за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов - за.

ФЕДИНА С.Р. Федина - за.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос - за.

КРАВЧУК Є.М. Хто проти або утримався?

СУШКО П.М. Чекайте! Сушко - за.

КРАВЧУК Є.М. Сушко - за.

Всі одногосно – за.

Пані Тетяно, будь ласка, ті відхилені назвіть правки.

СКРИПКА Т.В. Ну, спочатку я назву, які частково враховані і редакційно. Отже, поправки, які пропонується врахувати частково, це поправки номер 2, 4, 6, 7, 14, 44, 50, 51, 56, 66, 72.

КРАВЧУК Є.М. Так, колеги, ставлю на голосування поправки, які враховані редакційно і частково в редакції підкомітету. Частково.

СКРИПКА Т.В. Частково.

КРАВЧУК Є.М. Частково в тій редакції, яку прийняв підкомітет.

Хто за?

Кравчук – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

КРАВЧУК Є.М. Хто проти або утримався? Таких немає. Отже, одноголосно.

ФРІС І.П. Пані Євгенія, можна задати питання? Скажіть, будь ласка, а для чого мене запрошували на засідання комітету, якщо не дали висловити позицію стосовно концептуальних питань, пов'язаних з прийняттям цього закону, і озвучення рішення Комітету з питань правової політики, який

рекомендував вам звернути увагу на деякі проблемні питання, пов'язані з цим законом?

КРАВЧУК Є.М. Пане Ігорю, а ви брали участь у роботі підкомітету?

ФРІС І.П. Звичайно, звичайно. Підкомітет знає позицію, звісно. Але на ці моменти, коли голосувалися ці правки, мене не запрошували.

КРАВЧУК Є.М. У нас є одна правка, яку на самому початку пані Тетяна озвучила, яку ми зараз маємо обговорити. Я так розумію, що по інших якихось обговорень не було.

ФРІС І.П. Скажіть, а ви ознайомилися з рішенням Комітету з питань правової політики, який обговорював цей законопроект?

СКРИПКА Т.В. Можна, Євгеніє Михайлівно? Ігорю Павловичу, можна я? Євгенія Михайлівно?

КРАВЧУК Є.М. Так.

СКРИПКА Т.В. Я просто хочу сказати, що, Ігорю Павловичу, я дякую вам дійсно за вашу позицію щодо концептуальних питань, ну, вашої позиції висловлення. Але, в принципі, ну, в усіх засіданнях і підкомітету, і з авторами, і також паралельно і з Комітетом цифрової трансформації все ж таки та концепція, яка з самого початку передбачала створення альтернативної можливості для батьків надання цієї згоди, вона просто від вашої позиції, скажімо, вона не підтримується вашою позицією. Тому тут концептуально вже, ну, скажімо, прийнято рішення з усіма сторонами.

ФРІС І.П. Не будемо тоді затягувати. Дякую, що запросили на засідання комітету. Будемо зустрічатися в залі і обговорювати в залі.

СКРИПКА Т.В. Так, Ігорю Павловичу. Дякуємо вам. Дякуємо.

КРАВЧУК Є.М. Пані Тетяно, наступне.

СКРИПКА Т.В. Отже, поправки, які пропонується врахувати редакційно, це поправки номер 33, 59, 61.

КРАВЧУК Є.М. Так, редакційно поправки, які назвала пані Тетяна згідно рішення підкомітету, колеги, ставлю на голосування. Хто за?

Кравчук – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

КРАВЧУК Є.М. Так, всі проголосували, хто онлайн? Чи є хтось проти або утримались?

БОГУЦЬКА Є.П. Я просто не знаю, мене чутно чи ні, тому що у мене теж нема світла.

КРАВЧУК Є.М. Пані Єлізавето, так, ми зарахували ваш голос.

Тоді одногolosно рішення.

Переходимо до тих, які відхилені.

СКРИПКА Т.В. Отже, поправки, які пропонуємо відхилити. Це поправки номер 9, 10, 12, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 24, 25, 27, 29, 39, 46, 47, 48, 57, 62, 64, 65, 69, 73, 75, 76, 79, 82, 84, 85, 86, 88.

КРАВЧУК Є.М. Так, колеги, будь ласка, ставлю на голосування правки, які були відхилені, в тій редакції, яку підтримав підкомітет і зачитала пані Тетяна Скрипка. Хто за?

Кравчук – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

КРАВЧУК Є.М. Дякую, колеги.

Хто проти? Хто утримався? Таких немає. Отже, рішення одноголосне.

І, пані Тетяно, тоді ця одна правка, по якій дискусія, щоб ми визначилися тоді рішенням комітету.

СКРИПКА Т.В. Так, колеги, дійсно, що пропонує 41 поправка, пані Ірина Борзова. Якщо дитина на сьогоднішній день досягла 14 років і виїжджає за кордон на один місяць, то дозвіл іншого з батьків не потрібен. Це зумовлено тим, що на сьогоднішній день Цивільним кодексом передбачено те, що дитина після досягнення 14 років може самостійно обирати з ким із батьків вона буде проживати. А також іще є, знаєте, така додаткова, скажімо так, підстава для цього, що на сьогоднішній день за рішенням суду не в усіх випадках, а в окремих випадках суд визначає (в рішенні суду) з ким саме буде проживати дитина. І якщо суд визначив, що дитина буде проживати з одним із батьків, то до виповнення дитині 14 років дозвіл на виїзд дитини за кордон іншого з батьків не потрібен, але після досягнення дитини 14 років цей дозвіл потрібно брати в іншого з батьків.

Тобто існує певна колізія в нашому законодавстві щодо віку: фактично до 14 років за рішенням суду один з батьків не бере дозволу в іншого, а після досягнення нею 14 років потрібно шукати іншого з батьків. Проте такі випадки є, але не критична кількість цих випадків. Знову ж таки, чому я просила обговорити, тому що якщо ми дозволимо, наприклад, приймемо пропозицію пані Ірини і дозволимо з 14 років виїжджати дітям без дозволу іншого з батьків, то ми позбавимо іншого батька, по-перше, участі у вихованні дитини, а, по-друге, знаєте, оце модне слово "кіднепінг" – просто-напросто, якщо зараз ми на період надзвичайного стану і воєнного стану за рішенням уряду дозволили без дозволу другого з батьків виїжджати дітям, і так ми бачимо, які у нас скарги, звернення від другого з батьків по відношенню до дитини, то потім, якщо це ми врегулюємо на законодавчому рівні, то я думаю, що "ящик Пандори" у нас відкриється.

Тому на моє переконання, що цього робити поки не можна. Краще залишити ту колізію, яка на сьогоднішній день є, ніж прийняти рішення, щоб з 14 років дитина могла самостійно виїжджати без дозволу другого з батьків.

СУШКО П.М. В чому колізія, можна ще раз?

СКРИПКА Т.В. Дивіться, Павле Миколайовичу, сьогодні при розлученні за рішенням суду, якщо це іде конфліктне розлучення, суд визначає, з ким із батьків буде проживати дитина.

СУШКО П.М. Так, проживати на території України.

СКРИПКА Т.В. Так-так. Якщо суд визначив, наприклад, за мамою, так, то мама (до 14 років діє це рішення)... *(не чути)* ... скажімо там, влітку поїхати відпочивати. Після досягнення дитиною...

СУШКО П.М. До 14 років діє рішення суду, визначено судом, що дитина проживає на території України з матір'ю. Так? Чи взагалі проживає, так.

СКРИПКА Т.В. Так. І для перетину кордону мамі не потрібно шукати тата для того, щоб він...

СУШКО П.М. А там так написано? Ні-ні, там так написано?

СКРИПКА Т.В. Це є підстава. Це є підстава.

СУШКО П.М. Можна я скажу тоді?

СКРИПКА Т.В. На сьогоднішній день це є підстава - рішення суду.

КРАВЧУК Є.М. Павле Миколайовичу, будь ласка. Але в мене прохання, давайте ми так максимально скоротимо... Бо ми дійсно втратимо кворум.

СУШКО П.М. Ні-ні, це важливе питання. Наша колежанка подала правку, вона дійсно хотіла щось позитивне зробити. І я Тетяну Василівну підтримую повністю. І просто щоб інші члени комітету розуміли різницю.

КРАВЧУК Є.М. Зрозуміли.

СУШКО П.М. Так. До 14 років, дійсно, якщо суд визначив, що дитина проживає до 14 років з матір'ю, так, то дитина проживає з матір'ю, але це ніяк не впливає, от саме ця норма, на перетин кордону. Чому? Тому що це в якомусь, здається, 2017-18 році, вже коли я не служив, бо до цього, коли я служив, потрібно було завжди, от якусь постанову прийняли, уряд прийняв, здається, і вони посилаються на цю норму, що дитині не потрібен на виїзд за кордон дозвіл. Ну це взагалі неправильно, це якусь помилку допустили. Дивіться, це щодо того, що прикордонники посилаються на цю норму. Визначення проживання дитини на території України з матір'ю чи батьком ніяк не визначає, не дає дозвіл самостійно виїжджати і не брати дозволу за кордон. Дитина, яка після 14 років, от Борзова Ірина пропонує з 14 років не брати дозвіл в іншого з батьків. Тобто мотивуючи це тим, помічники виступали, що в 14 років дитина може самостійно сісти, наприклад, з Харкова і доїхати до Львова, куди завгодно, і з батьком проживати, а потім повернутися до матері. То коли дитина виїжджає разом з матір'ю без дозволу, як пропонує наша колега за кордон з 14 років, вона підпадає під юрисдикцію іншої держави. І там вже вона самостійно пересуватися не буде.

І повернутися назад до батька, якщо вона захоче, вона не зможе. Розумієте? У цьому різниця. Тому ми пропонуємо або не підтримувати цю правку...

КРАВЧУК Є.М. Колеги, я просто пропоную утриматися по цій правці, поставити на голосування. Я так розумію, що ця от норма, яка до 14 років і по суду, це було для дуже конфліктних ситуацій, коли там може навіть батько взагалі не підходить, умовно, до тієї дитини, тому там не брали дозвіл. Ну колеги, будь ласка, нагадайте номер правки. Пані Тетяно!

СКРИПКА Т.В. 41-а поправка.

СУШКО П.М. Може, треба окремо саме виписати, але не в цей раз. Єдине, що можна запропонувати, ми піднімаємо вік з 16 до 18 років виїзду за кордон без супроводу.

СКРИПКА Т.В. Навпаки, зараз з 16-и вони можуть самостійно, а зараз ми піднімаємо цей пороговий рівень до 18-и, з Європою уніфікуємо це, тому що наші в 16 років їдуть і їм там призначають...

СУШКО П.М. Тому я пропоную врахувати правку Борзової частково: саме з 16 років прописати. Тобто сьогодні з 16 років по нашому законодавству дитина може виїжджати за кордон. За кордоном вона вважається без супроводу, її там можуть затримати і так далі. А якщо ми піднімаємо до 18 років і з 18-и вона самостійно виїжджає...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Зараз так і є по-моєму.

СУШКО П.М. Дайте, я договорию. А з 16-и до 18-и вона могла би виїхати, але вже не виїде. То в цьому випадку, наприклад, вона виїжджати

буде з матір'ю з 16 років, бо за нашим законом вона не зможе самостійно виїхати, то тут може і не брати дозвіл в іншого з батьків, бо вона вже самостійна. То давайте просто врахуємо не з 14-и, а з 16-и в цій правці Борзової, і тоді вона не буде ускладнювати життя дітей, батьків з 16 до 18 років.

КРАВЧУК Є.М. Але, пані Тетяно, це так є зараз в законодавстві?

СКРИПКА Т.В. Що є в законодавстві? З 14 років?

КРАВЧУК Є.М. З 16-и.

СУШКО П.М. Зараз з 16 років.

КРАВЧУК Є.М. Павло Миколайович пропонує ... *(нерозбірливо)*. Ну, воно так і є в законодавстві.

СКРИПКА Т.В. Ми можемо пропозицію Павла Миколайовича зараз, ну, скажімо, підтримати.

КРАВЧУК Є.М. А ви можете тоді, пані Тетяно, під стенограму зачитати так, як ми...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Євгеніє, взагалі-то, я тут руку давно підняв.

КРАВЧУК Є.М. Вибачте, у мене гаджет, мені тільки видно того, хто говорить. І я тоді попрошу, я не з комп'ютера, я з маленького гаджета, перепрошую. Ви по цій правці хотіли ба сказати?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так, звичайно.

КРАВЧУК Є.М. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я коротко додам. Я в принципі підтримую пані Тетяну. Не знаю, чи треба тут на ходу піднімати вік, бо тут є ще багато деяких інших таких дивних пунктів. Наприклад, це відбувається тоді, коли виїзд за кордон не перевищує одного місяця. А звідки ми знаємо, на який термін дитина виїжджає за кордон? І тут є норма, що треба в такому випадку повідомити іншого з батьків за тиждень чи за 10 календарних днів. А що це значить – повідомити? Це написали листа невідомо куди, невідомо, чи людина отримала? Ну, тобто це такі якісь дивні формальності.

Тому я би на цьому етапі по цій правці утримався. А якщо потрібно було би, ми б її потім допрацювали. Бо навіть якщо ми змінимо вік, все одно там є дуже багато...

(Шум у залі)

КРАВЧУК Є.М. Колеги, будь ласка, хто не говорить, вимикайте мікрофони. Дякую.

СУШКО П.М. Можна я тоді? Все правильно пан Княжицький говорить. Ми такі ж питання задавали на підкомітеті. Просто, дивіться, якраз оця правка Борзової може виручити ситуацію, коли з 16 років діти могли би пересуватися самостійно без батьків взагалі, а сьогодні вони не зможуть, тому що треба буде з матір'ю або з батьком їхати. І тому ще треба і доручення буде брати.

Тому давайте залишимо з 16 років, Борзової, поміняємо з 14-и на 16, а все це про повідомлення й інше просто приберемо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так, я погоджуюсь з паном Павлом, це було би тоді логічно. Погоджуюся.

КРАВЧУК Є.М. Дякую, колеги.

Ще пан Горовець з Мін'юсту, перший заступник міністра. Будь ласка.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Доброго дня, колеги. Дякую за надане слово.

В принципі, я підтримую результат обговорення правки, яку ми щойно обговорювали. Я просто хотів би сказати про кілька важливих речей, які не обговорювалися на підкомітетах, але які містяться у тій таблиці, яку ми отримали від комітету вчора ввечері, там є певною мірою небезпечні положення, які будуть впливати на проходження законопроекту в залі і в тому числі на висловлення Міністерством юстиції позиції щодо підписання закону Президентом, якщо він буде схвалений в сесійній залі. Зокрема мова про правку 37. Наскільки я зрозумів, комітет уже проголосував за її схвалення, про те, що протягом дії згоди один з батьків має право звернутися до суду з позовом про обмеження права дитини на виїзд за межі України. Навіть на рівні слів це звучить достатньо небезпечно, тому що обмежувати права дитини на виїзд за межі України, та й судом, це в першу чергу про обмеження прав дитини. І в такій редакції абсолютно не зрозуміло, як це рішення буде співвідноситися і працювати з тим механізмом перетину кордону, який закладено в законопроекті. Найперше беремо. Якщо суд виніс таке рішення, обмежив у праві на виїзд, але при цьому виникли, наприклад, підстави, передбачені відповідною статтею, коли такий виїзд дозволяється за згодою лише одного з батьків. Ну, наприклад, другий з батьків є платником аліментів і не сплачує більше 3 місяців. У такому разі інший з батьків, наприклад, зазвичай мама, яка мешкає з дитиною, може вивезти дитину за кордон? Крім того, якщо потреба в лікуванні дитини. Як буде

співвідноситься з цим рішенням суду про обмеження виїзду за кордон? Можна буде поїхати з дитиною за кордон на лікування чи ні?

Це купа питань, на які немає відповіді в законопроекті. І в цьому сенсі законопроект виходить на історію, коли він не відповідає Конституції, що є підставою для ветовання закону.

СУШКО П.М. Запропонуйте редакцію свою.

СКРИПКА Т.В. Так. Ми ж говорили про запобіжник. Якщо у разі, наприклад, буде загрожувати дитині, буде загроза життю і здоров'ю, нам потрібно було якийсь запобіжник. Ось ми і пропонуємо, щоб...

СУШКО П.М. Тетяно Василівно, тут мова йде про те, що ми дитину обмежуємо. Ми не можемо обмежувати дитину, а ми можемо обмежувати одного з батьків – без дозволу іншого виїжджати з дитиною. Ось про це каже...

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Якщо про редакцію, ми пропонуємо тоді іти шляхом того, що оскільки у нас працює правило, за загальним правилом не можна виїхати без згоди другого з батьків, тут історія така, що цей другий з батьків надав згоду, а потім виникли підстави для того, щоб, скажімо так, припинити юридичну дію цієї згоди. Тому ми, напевно, ... (*нерозбірливо*) з позовом про, наприклад, анулювання наданої згоди. В цьому сенсі це буде вже коректно і воно буде узгоджуватися з іншими положеннями закону. Тобто надав згоду, потім передумав – посварилися з дружиною чи виникли якісь інші обставини, і він звертається з позовом до суду, і суд анулює.

Просто знову ж таки для розуміння членів комітету, що оскільки це буде класичний судовий процес, якщо ми маємо на увазі якісь ургентні обставини, які потребують швидкого втручання, то це інструмент буде

неефективний, бо в середньому суд на рівні першої інстанції займає пів року, а дві інстанції включно з апеляцією – це мінімум зазвичай 9 місяців, а то і 12 місяців. І нагадаю, що у нас є інше положення, яке каже, що строк дії згоди граничний – 1 рік. Тобто швидше за все цей граничний строк дії згоди сплине, ніж після наданої згоди виникне саме потреба в пред'явленні позову, потім буде пред'явлено позов, відбудеться розгляд і винесено рішення з набранням ним чинності. А потім ще знову ж таки елемент взаємодії між судовою системою і прикордонною системою, щоб вони отримали відомості про це рішення і внесли в свою базу даних.

Тобто ми не торкаємося, окей, якщо ви наполягаєте і вважаєте, що цей інструмент має бути, добре, але ми тоді закликаємо формулювання обрати, уникаючи слів про обмеження прав дитини.

СУШКО П.М. Я підтримую.

КРАВЧУК Є.М. Колеги, я перепрошую, можна, щоб Тетяна як голова підкомітету відреагувала.

СКРИПКА Т.В. Так. В принципі, якщо Мін'юст пропонує, то скажіть, будь ласка, в якій редакції ви пропонуєте, наприклад, прописати 37 поправку? Протягом дії згоди один з батьків має право звернутись до суду з позовом?

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Про анулювання наданої ним згоди.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановні колеги, в принципі ми можемо це дописати, але кожен громадянин і так має право звернутись до суду, навіть якщо...

БОГУЦЬКА Є.П. Можна я скажу своє слово?

КРАВЧУК Є.М. Так, Єлізавето.

БОГУЦЬКА Є.П. От мені здається, що ця правка дуже конфліктна, тому що вона або захищає права дитини, або одного з батьків, з яким не проживає дитина. Ми можемо розглядати, або це мирне розлучення було, а може бути це дуже конфліктне, коли батько взагалі не приймає участі у вихованні дитини і не сплачує аліменти і так далі, і від нього залежить, або виїде дитина, або не виїде зі своєю матір'ю. Тому мені здається, давайте цю правку вже залишимо на розсуд залу, тому що вона...

КРАВЧУК Є.М. Ми не можемо прийняти рішення - на розсуд залу, Єлізавето, тому маємо...

СУШКО П.М. Мін'юст дуже слушно зауважив і в цьому випадку підтримую, тому що обмежувати права дитини на виїзд за кордон з якихось причин ми не можемо. Тому я пропоную особисто підтримати редакційно, змінити редакцію, як пропонує Мін'юст, якщо ця правка залишається. Давайте просто по суті ще раз Тетяна Василівна скаже, яку проблему ми вирішуємо цією правкою і що ми тоді враховуємо редакційно.

СКРИПКА Т.В. Справа в тому, що...

КРАВЧУК Є.М. І прочитати редакційно, як вона має звучати.

СУШКО П.М. І через що вона взагалі виникла, ця правка?

СКРИПКА Т.В. Дивіться, я погоджуюсь тут з паном Миколою Княжицьким, який говорить про те, що дійсно і сьогодні може батько чи мама звернутись до суду про те, що, наприклад, на випадок того, якщо він бачить, що дитині загрожує якась небезпека під час там перебування за кордоном. Дійсно так. Але виникало дуже багато питань про те, який же запобіжник поставити в разі того, що, наприклад, один із батьків надає згоду про виїзд дитини, а потім дізнається, наприклад, напередодні виїзду, що дитині загрожує якась небезпека, то просто-напросто ми, враховуючи там цілий цикл наших дискусій, ось запропонували такий, скажімо, ну наголошуємо на цьому запобіжнику, навіть те, що і сьогодні має право. Але я погоджуюсь знову ж таки з Мін'юстом...

СУШКО П.М. А хто автор цієї поправки?

СКРИПКА Т.В. Автор я і Микита Русланович, тобто ми врахували. Але я погоджуюсь також з позицією зараз Мін'юсту і редакційно, я думаю, що ця поправка буде, ну повинна би на сьогодні звучати так: протягом дії згоди один із батьків має право звернутись до суду з позовом про анулювання наданої згоди на виїзд дитини за межі України.

СУШКО П.М. Дивіться, тут, якщо можна, тут такий текст, суд ухвалює рішення про надання дозволу на тимчасовий виїзд дитини за межі України без згоди другого з батьків, якщо такий виїзд не суперечить інтересам дитини. Це перша частина. Тобто якщо один з батьків "вимахується" і не дає згоду, то суд може надати цю згоду. Про це мова йде?

СКРИПКА Т.В. Ні.

КРАВЧУК Є.М. Ні, це якщо вже видана згода, то можна звернутися, щоб її...

СУШКО П.М. Ні.

КРАВЧУК Є.М. Але це і так зрозуміло, бо кожен може звернутися до суду.

СУШКО П.М. Я зачитав тут, абзац 11-й підпункту 3-го пункту першого законопроекту викласти в такій редакції, от конкретно читаю, мені прислали зараз...

СКРИПКА Т.В. Яка правка?

СУШКО П.М. Ну, оце ж ця правка чи ні?

СКРИПКА Т.В. 37-а.

СУШКО П.М. 37-а, так. Тут просто конкретно сама норма звучить так: "Суд ухвалює рішення про надання дозволу на тимчасовий виїзд дитини за межі України без згоди другого з батьків". Тобто суд ухвалює рішення. Мова йде про суд, що він ухвалює рішення, що не треба у одного з батьків брати дозволу. Це коли от конфлікти і, наприклад, батько просто (я так розумію, правий чи ні, скажете), якщо батько просто не хоче давати просто тому, що вона, там, вимагає гроші чи ще щось. Так? І тоді дружина звертається до суду і суд сам дає згоду, сам ухвалює рішення, що не треба в цьому випадку, конкретно в цьому випадку, цієї сім'ї, не треба брати дозволу на виїзд.

І тут далі, якщо це суд робить, то потім написано в цій правці: протягом дії згоди один з батьків має право звернутися знову ж таки до цього

ж суду (так як розумію?) з позовом про обмеження права дитини на виїзд за межі, за кордон. Ну, зараз не по суті там, що права обмежуємо, ну, по ситуації. Тобто суд надав згоду і батько тоді не може вже там вимагати гроші з матері, якщо це так було. І матір виїжджає без цієї згоди батька. Правильно, Тетяно Василівно?

СКРИПКА Т.В. Ну, перший варіант – це коли батько не надав згоду. А другий, якщо він надав, то може її відкликати.

СУШКО П.М. Ні, тут написано, що тут суд ухвалює згоду чи що там? Рішення. От зачитайте 37-у правку.

СКРИПКА Т.В. Рішення про надання дозволу на тимчасовий виїзд дитині за межі, якщо такий виїзд не суперечить інтересам дитини.

СУШКО П.М. Правильно.

СКРИПКА Т.В. Це якщо мама на сьогодні чи один із батьків може звернутися до суду і суд ухвалює таке рішення на підставі підтверджуючих документів неучасті батька або потреби виїзду дитини за кордон.

СУШКО П.М. Тобто мова йде про те, що матір, яка хоче виїжджати за кордон, приходиться постійно до батька, а він їй каже там: "Дай мені 5 тисяч гривень, тоді я тобі дам згоду".

СКРИПКА Т.В. Так, так.

СУШКО П.М. Матір іде до суду і суд ухвалює оце рішення, що не треба вже у батька у цій ситуації брати, їдь, мамо, за кордон з дитиною. От

про це мова іде і про цей запобіжник. Мова іде, що батько тоді в цьому разі може звернутися також до суду, відмінити рішення попереднього суду. Ось ця ситуація, а не право дитини виїхати за кордон.

КРАВЧУК Є.М. Я перепрошую, пане Євгене, ви хотіли ще щось додати чи ви просто руку тримаєте?

СУШКО П.М. Може, поясните, пане Євген?

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Ну, давайте я поясню. Я хотів ще по одній важливій правці поговорити.

СУШКО П.М. 37-а поки.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Дивіться, очевидно, в цій поправці (і яку вже попередньо схвалено) ішла мова про те, що суд, по суті, анулює чи, там, відкличе згоду, добровільно надану, одного з батьків. Тобто він надав, а потім передумав чи сталися обставини, коли треба відкликати. Це не йде мова про перегляд судового рішення про надання дозволу.

СУШКО П.М. Ні, ну тут же написано по тексту, от прочитайте по тексту: "Суд ухвалює рішення..."

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Дивіться, тут два правила на дві ситуації. Те, що ви читаєте...

СКРИПКА Т.В. Два правила.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Суд ухвалює рішення про надання дозволу у випадку конфліктів між батьками, один з батьків звернувся до другого, той не надав - звертайся до суду. Суд надає замість батька, вважайте, так. А другий абзац, я згоден, що він зараз не ідеально виписаний. Власне, ми про це й кажемо, що його треба редакційно доопрацювати.

СУШКО П.М. Мова йде про апеляцію по другому абзацу.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Ні, не апеляцію. Про апеляцію не йде мова.

СУШКО П.М. Ну перша частина.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Судового рішення немає.

СУШКО П.М. Ну дивіться, от перша частина цієї правки, вона говорить про те, що суд ухвалює рішення. Хто робить дію цю? Суд робить дію. Суд по суті надає дозвіл на виїзд.

СКРИПКА Т.В. Ми просто в цій поправці говоримо про дві різні ситуації.

СУШКО П.М. Я конкретно про першу частину говорю. Яку поправку ця норма вирішує...

ПАВЛЕНКО Ю.О. Перша частина не змінюється.

СУШКО П.М. А, вона була така, правильно?

КРАВЧУК Є.М. Так, це стосується тільки цього добровільного дозволу.

СУШКО П.М. Так, тоді зрозуміло.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павле Миколайовичу, стосується лише другого випадку.

КРАВЧУК Є.М. Другої частини.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Другої ситуації.

Тут я пропоную підтримати пропозицію Мін'юсту і врахувати от в тій пропозиції, яку надав Мін'юст.

СУШКО П.М. Можна я ще раз підсумую? У нас вже в діючому законодавстві було прописано, що у випадку конфліктів, так, один з батьків звертається до суду і суд по суті відмінює норму закону, так, що треба брати дозвіл, і дає дозвіл на виїзд без рішення батька, без згоди батька. І поправкою хотіли поставити запобіжник який, щоб це не було безпелляційно, щоб батько все ж таки міг відновити себе в правах, так, і заборонити, тобто відмінити рішення суду тоді. Мова йде про рішення суду, яке надав перед цим цей суд.

(Загальна дискусія)

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павле Миколайовичу, не так. Перший варіант - це коли є конфлікт між батьками і тоді цей конфлікт вирішує суд, надаючи право на виїзд дитини. А друга ситуація - коли дитина з мамою, батько дав

дозвіл, але потім сталися якісь обставини і тоді в батька з'являється право анулювати свій дозвіл. Це дві різні ситуації. Друга - це добровільно. Так.

СУШКО П.М. Ну прописана тільки одна.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Ми в даному випадку дискутуємо виключно те, що стосується добровільної згоди батька, яка коли в батька з'являється право анулювати. Я з аргументацією Мін'юсту погоджуюсь, так, що може так розглядатися довго, що вже воно саме по собі відпаде.

СУШКО П.М. А де тут друга ситуація? Я не бачу.

СКРИПКА Т.В. Друга ситуація - це останній абзац цієї поправки 37-ї.

БЕРНАЦЬКА І.М. Можна запропонувати редакцію?

КРАВЧУК Є.М. А хто це піднімає руку?

БЕРНАЦЬКА І.М. Це Бернацька Інна, Нотаріальна палата. Редакцію цього пункту запропонувати можна?

СУШКО П.М. Зараз, хвилиночку. Дивіться! Перший варіант я бачу, а другий не бачу.

СКРИПКА Т.В. Ось другий варіант: "Протягом дії згоди один із батьків має право звернутися до суду з позовом (зараз вона виписана) про обмеження права дитини на виїзд за межі України". Пан Євген пропонує "анулювання наданої згоди". Ось оце...

СУШКО П.М. Дивіться, оцей запобіжник діє до якої частини? Колеги, тут написано, перше - написано конкретно про суд, а друге - Юрій Олексійович сказав, що коли вже є діюча згода, і тоді мова йде, що відмінити цю діючу згоду. Але я не бачу, що тут написано про діючу згоду, якщо попередньо він надав.

СКРИПКА Т.В. Протягом дії згоди.

СУШКО П.М. Якої згоди? Якщо тут мова перед цим йшла про суд, про рішення суду.

СКРИПКА Т.В. Тобто ви хочете просто...

СУШКО П.М. Я не хочу, я просто не розумію, чому...

СКРИПКА Т.В. Пропонуєте іншими словами розділити цю правку?

СУШКО П.М. Ну, просто тут, дивіться, іде мова про суд, а потім, якщо продовжуємо ми цю правку про запобіжник, то він стосується якраз до рішення суду, а не про ту ситуацію, про яку Юрій Олексійович сказав, вона не описана, тобто причино-наслідковий зв'язок.

_____ . Тут Паша правий.

СКРИПКА Т.В. Так ми тоді можемо просто... Все ж таки, секретаріат, ми можемо виписати окремою правкою цю дію?

_____ . Можна пропозицію озвучити, бо вимкнуть світло, і я виключуся?

КРАВЧУК Є.М. Будь ласка.

_____ . Протягом дії згоди один із батьків має право звернутися до суду з позовом про її скасування. І подивитися логічно, до якої статті додати цей підпункт. Так, пан Сушко правий.

СУШКО П.М. Не після рішення суду, а перенести цю правку, що ми написали, в інший абзац, де іде мова про те, що коли батько дав раніше згоду цю, то тоді буде логічно, що він її може відмінити.

СКРИПКА Т.В. Добре.

КРАВЧУК Є.М. Колеги, а ми можемо доручити секретаріату, от ми зрозуміли концепцію, щоб секретаріат доопрацював цю редакцію, але щоб це стосувалося тільки добровільної цієї згоди, а не першої частини цього пункту?

ПАВЛЕНКО Ю.О. Так, можемо в редакції комітету.

КРАВЧУК Є.М. Так, в редакції комітету.

СКРИПКА Т.В. Тоді нам потрібно зараз прийняти редакцію комітету: або анулювання все ж таки наданої згоди, або до суду з позовом про її скасування. Як краще тоді, якщо вже ми говоримо, пропозиція Міністерства юстиції чи пропозиція пані Інни, яка щойно звучала? Нагадаю, що Мін'юст пропонує цей абзац викласти: "Протягом дії згоди один із батьків має право звернутися до суду з позовом про анулювання наданої згоди". А пані Інна пропонує: з позовом про її скасування.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Пані Тетяно, можна ще ремарочку?

СКРИПКА Т.В. Так, давайте.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Насправді Міністерству юстиції не так важливо анулювання чи скасування. Скасування цілком прийнятно. Просто пан Павло підняв більш важливе питання, бо справді під певним кутом зору у нас таке закладається непорозуміння, принаймні з боку правозастосовувачів, тут можна взагалі погратися і в цю норму, що суд ухвалює рішення про надання дозволу на тимчасовий виїзд дитини за межі України без дозволу другого з батьків, або рішення про скасування наданої згоди одним з батьків, тобто імплементувати взагалі в одну цю норму і буде вирішувати обидва кейса меншою кількістю слів.

В принципі, я згоден, що це не питання нашого комітету, треба це окремо пропрацювати, як воно краще, текст законопроекту.

СКРИПКА Т.В. Так тоді нам потрібно виносити ще раз, прописувати ці поправки і пропозиції і виносити ще раз на комітет даний законопроект або ж дати доручення секретаріату.

СУШКО П.М. Можна ще раз? Якщо тут мова йде тільки про суд, і ми можемо тоді просто додати ще про той випадок, тобто чи пов'язує перша частина цього абзацу, де мова йде про суд, і друга частина абзацу – воно пов'язане між собою, що можна переносити, не можна в іншу норму, або просто дописати, як Міністерство юстиції, якщо я правильно зрозумів, тобто мова іде про рішення суду, що суд може надати дозвіл – потім на наступне речення – про те, що один з батьків може звернутися до суду і відмінити згоду, попередньо надану ним же згоду. Просто я так розумію, що коли мова

йшла про суд, то саме сюди і про суд написали цю правку. Чи доречно буде тут залишати саме частину, другий абзац цієї норми, чи перенести все ж таки туди, що ми змінюємо в цьому законі попередньому, де було прописано про надання згоди батьком, що він має право дати згоду або мати зобов'язана взяти згоду, то от туди треба переносити це речення. Або тут залишити, а прописати конкретно, що в разі коли батько там надав раніше згоду, я не дослівно кажу, ну по суті, то він може там звернутись до суду, щоб її відмінити, щоб відмінити попередньо надану згоду.

СКРИПКА Т.В. Я зрозуміла.

Пані Євгеніє, а скажіть, в нас просто зараз я бачу...

КРАВЧУК Є.М. Ще одна правка, яку ми ще не дообговорили?

СКРИПКА Т.В. Так. В нас просто зараз або ми в редакції комітету зараз 37 поправку приймаємо, тобто, наприклад, ті три варіанти, які є. І я, чесно кажучи, на моє переконання, я би прийняла третій варіант, який запропонував пан Євген, що дійсно по суті і причинно-наслідковий зв'язок саме буде в одному абзаці, там де суд ухвалює рішення про надання дозволу на тимчасовий виїзд дитини за межі України без другого з батьків, якщо такий виїзд не суперечить інтересам дитини, або рішення про її скасування. Ну тобто і тут ми скасовуємо, суд скасовує рішенням надання дозволу і суд дає це рішення. Або ми тоді обговорюємо знову ж таки це на рівні підкомітету з членами підкомітету і виносимо на наступне засідання комітету.

КРАВЧУК Є.М. Ну наскільки терміново, у нас вже просили цей закон, він же там в порядку денному стоїть.

Колеги, ви погоджуєтесь, щоб виписати в редакції комітету цю 37 правку так, як пані Тетяна сказала, щоб це чітко було?

ПАВЛЕНКО Ю.О. Я погоджуюсь, підтримую.

_____. Я також погоджуюся.

СУШКО П.М. Да.

КРАВЧУК Є.М. Все, тоді єдине прохання, щоб всім членам підкомітету, комітету ця редакція була надана в чаті, щоб ми побачили.

СКРИПКА Т.В. Так, добре.

КРАВЧУК Є.М. Нам треба повертатись до цього рішення, секретаріат?

ПАВЛЕНКО Ю.О. Треба проголосувати в редакції комітету.

КРАВЧУК Є.М. Тоді в редакції комітету.

СУШКО П.М. То повернемося зараз до голосування по 37 правці чи в кінці?

КРАВЧУК Є.М. Зараз, зараз.

Я тоді ставлю на голосування в редакції комітету 37 правку. Хто за?

СУШКО П.М. Сушко – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

КРАВЧУК Є.М. Дякую, колеги. Хто проти або утримався? Немає таких.

СУШКО П.М. Там ще от Мін'юст якраз і пропонував ще до якоїсь правки повернутись, яку ми вже...

КРАВЧУК Є.М. Це правка, з якої ми почали. Нам ще треба теж цю редакцію. Пані Мельничук мені казала, що ви там працювали над редакцією по правці Борзової. Є пропозиція як правильно її, ми можемо її редакційно врахувати, це в контексті 14, 16 років, про що говорив Павло Миколайович?

_____. Так, ми можемо, але треба все ж таки прийти до рішення якогось, що має бути з 14 років без надання дозволу іншого з батьків або з 16. От за це треба проголосувати.

КРАВЧУК Є. М. З 14-и ми ж не підтримуємо.

_____. Тобто редакція має бути: з 16-и до 18-и може виїжджати без дозволу іншого з батьків. Тобто таке рішення ми маємо підтримати, і маємо ... *(не чути)*

СУШКО П.М. Якщо можна, тут пані Мельничук каже, що треба погодитися, щоб комітет погодив, що чи згодні ми не приймати по суті з 14 років. Якщо згодні, що це неправильно з 14 років без дозволу виїжджати, то тоді просто використати цю правку Борзової, щоб вирішити питання дітей з 16-и до 18-и.

СКРИПКА Т.В. Дати можливість.

СУШКО П.М. Так.

КРАВЧУК Є.М. Поділяю позицію Тетяни Скрипки, бо ми тут відкріємо "скриньку Пандори". Якщо є якісь думки у колег ... *(не чути)* По суті ми її відхиляємо, просто використовуємо її редакційно, щоб врахувати оцей, щоб не виникла нова колізія.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Враховуємо редакційно.

КРАВЧУК Є.М. Тоді це теж в редакції комітету.

СКРИПКА Т.В. Так, тоді це теж в редакції комітету.

СУШКО П.М. Треба проголосувати.

КРАВЧУК Є.М. У редакції комітету, але розуміємо, що по суті ми не приймаємо щодо 14 років.

СУШКО П.М. Так.

КРАВЧУК Є.М. Добре, колеги. А тоді який це номер правки? Нагадайте.

СКРИПКА Т.В. 41.

КРАВЧУК Є.М. 41 правка в редакції комітету.

Кравчук – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

САНЧЕНКО О.В. Санченко – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

КРАВЧУК Є.М. Хто проти? Хто утримався? Таких немає.

СУШКО П.М. Там ще Міністерство юстиції хотіло до якоїсь правки повернутися.

КРАВЧУК Є.М. Вже все проголосували, пане Євгене.

ГОРОВЕЦЬ Є.М. Давайте ще повернемося до одного питання. Це погодження органу опіки щодо вивезення чи виїзду дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, за кордон. Ми не торкаємося, схвалюємо концепцію, що таке погодження потрібне, але звертаємо увагу на обставини, які можуть викликати проблему в реалізації цієї норми на практиці з огляду на те, що, знову ж таки, у фінальній нашій редакції передбачається, що закон набуде чинності через місяць з моменту опублікування, і відповідно ця норма, яка передбачає надання погодження, містить фразу про те, що вона надається у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів, тобто має бути порядок Кабінету Міністрів.

На жаль, з огляду на практику, такі серйозні документи, а це достатньо буде серйозний документ щодо визначення порядку дій органу опіки та піклування з такого важливого питання, навряд пройде всі бюрократичні процедури за один місяць. І відповідно, швидше за все, норма набуде чинності, порядок не буде прийнятий, а навіть якщо прийнятий, його не встигнуть розгорнути, імплементувати на практиці. І навіть якщо орган опіки та піклування, скажімо так, буде рішуче налаштований і в принципі готовий надати таке погодження, він не зможе це зробити, бо йому заважатиме прогалина фактично з огляду на приписи частини другої статті 19 Конституції.

Тому ми пропонуємо, якщо ми залишаємо цей формат у необхідності погодження, хоча б відтермінувати набрання чинності цією нормою на більш пізній строк. Звісно, тут я не знаю, чи є представники Міністерства соціальної політики, бо їм доведеться розробляти цей порядок...

КРАВЧУК Є.М. Я бачу Уляну Токарєву.

ТОКАРСВА У.Д. Добрий день!

ГОРОВЕЦЬ Є.М. І ще одна проблема може бути. Тому що коли ідеться про порядок погодження, то, очевидно, мова йде просто про процедуру: умовно кажучи, яку заяву подає, в який строк вона розглядається і все інше. А от підстави для надання або відмови у наданні погодження у нас не прописані, їх варто було б прописати хоча б широкою фразою, що надає погодження, якщо це відповідає інтересам дитини, або там не надає, якщо це суперечить інтересам дитини. Бо ми подібне уточнення пишемо навіть для суду, який в принципі, очевидно, з точки зору ієрархії органів влади володіє найбільшою дискрецією, навіть для нього ми пишемо, що він надає той самий дозвіл, якщо це відповідає інтересам дитини. Нам здається, що це варто і тут уточнити, тому що вийде шалена дискреція в органи опіки і піклування і практика буде різною.

Ще один момент, знову ж таки, нам здається, якщо ми ідемо в цьому аспекті, то з точки зору інтересів дитини, напевно, було б добре передбачити ще і адміністративний порядок оскарження відмови в наданні погодження. Знову ж таки, це питання до Мінсоцполітики, чи вони готові адмініструвати це питання. Тому що ми, скажімо, прогнозуємо, що з огляду на ризики, з якими пов'язано надання погоджень на виїзд дитини за кордон, більшість органів опіки і піклування будуть думати на холодне і просто відмовляти в наданні цього погодження, а особливо, коли підстави для відмови не визначені, це достатньо легко зробити. І у відповідних заінтересованих осіб, в тому числі дитини, залишиться лише судовий порядок оскарження цієї відмови, а це довго, дорого і часто взагалі за це ніхто не хоче братись. А от адміністративний порядок швидкий, не знаю, до Мінсоцполітики чи до якогось іншого органу влади дозволило би, по-перше, швидко реагувати на справді необґрунтовані і несправедливі відмови, а, по-друге, дозволило б уніфікувати практику органів опіки і піклування по всій Україні, вона очевидно, за визначенням не може бути уніфікованою сама по собі, на рівні

якогось центру в Києві, який би аналізував цю практику і спрямовував би її в правильне русло.

Дякую.

СКРИПКА Т.В. Дякую.

КРАВЧУК Є.М. А можна, щоб Міністерство соцполітики сказало, тут двічі згадували? І, Тетяно, ви тоді позицію підкомітету скажете.

СКРИПКА Т.В. Просто перед тим, як Міністерство соцполітики, я хотіла б нагадати членам нашого комітету, що саме, що стосується дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, що це було наше рішення комітету в першому читанні, коли ми говорили про те, що діти-сироти не можуть виїжджати за кордон без погодження, це було наше рішення. Тому зараз Мінсоц, а потім будемо резюмувати.

КРАВЧУК Є.М. Будь ласка, пані Уляно.

ТОКАРЄВА У.Д. Добрий день, колеги, ще раз. Я погоджуюсь, що є ризик з причини того, що це питання дуже дискусійне і буде потребувати деталізованого обговорення, що за 30 днів ми можемо не встигнути з розробкою відповідного документу, порядку. Але щодо виїзду дітей за кордон за погодженням з органом опіки, так, можна додати, що таким централізованим органом може бути Національна соціальна сервісна служба, це центральний орган виконавчої влади, який є уповноваженим щодо цієї процедури, проте зараз ситуація складається таким чином, що кожен випадок може бути індивідуальним, тому я би тут не обмежувала органи опіки і піклування щодо прийняття рішень про виїзд дитини за кордон, тобто, формуючи перелік, як пан Євген це пропонує зробити.

КРАВЧУК Є.М. Пані Тетяно.

СКРИПКА Т.В. Колеги, чесно кажучи, я не погоджуюсь, щоб це було, знову ж таки, я би залишила це в частині відповідальності Міністерства соціальної політики. А ось питання в тому, за скільки ви встигнете зробити цей порядок Кабінету Міністрів щодо, скажімо так, оформлення потім цього погодження і згоди. Ну знову ж таки, якщо така виникає потреба, вночі виникають такі, скажімо, застереження і обговорення даних поправок, то, можливо, прибрати тоді "наданої у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України", але все ж таки, не знаю, я не знаю, пані Євгеніє.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги, якщо дозволите...

КРАВЧУК Є.М. Так, пане Юрію.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Дивіться, ми цю тему дискутували на одному із комітетів. Дійсно, це була наша ініціатива, щоб не було цього безконтрольного вивозу дітей-сиріт за кордон. І тому, власне, ми цю відповідальність поклали на органи опіки і піклування. Тому шановні урядовці, Міністерство соціальної політики, Міністерство юстиції, от сідайте і вже зараз починайте напрацьовувати порядок, а не розказуєте, що ви не здатні там за місяць написати і затвердити елементарний по суті документ з точки зору нормативної практики. Сідайте, пишіть, починайте узгоджувати. От Мін'юст на місці, Мінсоцполітики тут на місці, от після завершення комітету відразу починайте напрацьовувати. Всі норми з точки зору цього порядку, вони зрозумілі. Якщо ви не знаєте, як написати, зверніться до комітету, ми вам надамо методичну і організаційну допомогу. Достатньо місяця для того, щоб затвердити. Якщо ви кажете, що ви не можете це

зробити, давайте 2 поставимо. Але не робимо якийсь безкінечний термін, як ви любите робити, не затверджуючи і не виконуючи потім закони. І 3 місяці вам потім буде мало. Будь ласка.

Дякую.

СКРИПКА Т.В. Дякую. Павле Миколайовичу! Я просто хотіла ще сказати в додаток, те, що у нас якщо не орган опіки і піклування, а хто? Це місцевий рівень. За дітей відповідає територіальна громада. Ну якщо не органи, то хто? Ну вибачте, але також, я не знаю, я би пропонувала залишити дану правку, яку ми вже, до речі, проголосували, в такій редакції, яка вона є.

СУШКО П.М. Так, також підтримую. Потім нехай розроблять процедуру, порядок і так далі. Ми законом це визначаємо. І це правильно. І взагалі самі собі, ну якийсь протиріччя йде: то давайте нехай громада вирішує, що робити з дитиною, яка скоїла злочин, а тут по суті про громаду мова йде, то вже якісь проблеми. Тобто підтримуємо. Підтримуємо рішення, попереднє рішення.

КРАВЧУК Є.М. Все, тоді...

Є якісь інші думки у членів комітету? Я пропоную тоді фіналізувати і голосувати, підтримати законопроект в редакції, підготовленій комітетом, і рекомендувати Верховній Раді України підтримати в другому читанні та в цілому. І доповідачем пані Тетяну Скрипку визначити. Хто за?

Кравчук - за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович - за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко - за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич - за.

САНЧЕНКО О.В. Санченко - за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін - за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький - за.

СУШКО П.М. Сушко - за.

КРАВЧУК Є.М. Хто проти або утримався? Так, не бачу.

Колеги, все, ми тоді рішення прийняли.

Я ще раз хочу зробити оголошення. Ми бачимо, що люди чекають в чаті. Ми сьогодні на комітеті розглядаємо тільки ще один закон пана В'ятровича. Це ми не головні там, але ми можемо приймати зараз рішення. І буквально теж я попрошу, одразу ми швидко проголосуємо, щоб відкликати пана Качного з посади голови підкомітету, це нам треба для Апарату передати. І інші всі питання у зв'язку з обставинами, що не у всіх є доступ до Інтернету і підключення електроенергії будемо розглядати на наступному засіданні комітету.

Тому, будь ласка, переходимо до наступного питання, до законопроекту, на жаль, не можу зараз знайти його номер...

В'ЯТРОВИЧ В.М. 8032.

КРАВЧУК Є.М. Так.

СУШКО П.М. Пані Євгеніє, можна тоді ще по попередньому питанню фінальне слово?

КРАВЧУК Є.М. А ми вже проголосували.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Павле Миколайовичу, зараз реально вирублять Інтернет.

СУШКО П.М. 30 секунд.

КРАВЧУК Є.М. Так, Павле Миколайовичу.

СУШКО П.М. До вас будуть підходити колеги в залі і казати про норму 16 і 18 років. Я просто ще раз нагадую, в чому була проблема. Те, що діти виїжджають з 16 до 18 років самостійно сьогодні...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Так ми ж це проговорили!

СУШКО П.М. Так, але ми про мирний час кажемо. Тому що сьогодні під час військового стану ми надали Кабміну повноваження розробити особливий порядок. Тобто якщо Кабмін буде вважати, що на час війни хай виїжджають з 16 до 18 років, вони в своєму порядку так і пропишуть. Все. І нема ніякої проблеми.

КРАВЧУК Є.М. Павле Миколайовичу, а ви можете просто цим абзацом сформулювати для чату комітету, бо, можливо, не всі зараз почули, а коли будуть в залі, то будуть підходити до всіх. Добре? Щоб усі були в курсі цієї норми.

СУШКО П.М. Так.

КРАВЧУК Є.М. Дуже дякую.

СУШКО П.М. Це дуже важливо, тому що будуть потім підходити.

КРАВЧУК Є.М. Добре. Дякую.

Пане Володимире, будь ласка, щодо вашого законопроекту.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Буду дуже короткий, бо і законопроект дуже короткий. Отже, законопроектом пропонується внести зміни до Закону про пенсії за особливі заслуги, поширивши його дію на громадян України, які відповідають трьом критеріям: перше, відповідно до Закону про правовий статус вшанування пам'яті борців за незалежність України в ХХ столітті мають статус борців за незалежність України в ХХ столітті; друге, відповідно до Закону про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму зазнали репресій; і, третє, особи мають бути реабілітованими в установленому законом порядку.

Пенсію за особливі заслуги борцям за незалежність України в ХХ столітті пропонується установити у розмірі 200 відсотків прожиткового мінімуму, визначеного для осіб, які втратили працездатність. Тобто розмір цієї пенсії становитиме близько 5 тисяч гривень. В принципі, це наша мінімальна спроба відновити соціальну справедливість щодо тих людей, завдяки яким постала незалежність України.

Прошу підтримати за основу і в цілому і рухатися якомога швидше для того, щоб бодай та невелика кількість людей, які дожили до наших днів, які на це заслуговують, отримали бодай якусь компенсацію соціальну від імені української держави. Буду вдячний за підтримку законопроекту.

Дякую.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Підтримуємо за основу і в цілому.

КРАВЧУК Є.М. Пане Володимире, а з якого періоду? Просто щоб всі теж члени комітету розуміли, з якого періоду встановлюється норма.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ще раз.

КРАВЧУК Є.М. Вступає в дію норма.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Після ухвалення.

КРАВЧУК Є.М. Так, я бачу руку з Мінсоцполітики. Пані Дарина Марчак. Попрошу бути дуже лаконічною, бо ми дійсно тут тримаємо кворум на межі.

МАРЧАК Д.М. Доброго дня, колеги. Я перший заступник міністра Дарина Марчак. У нас вже було обговорення з паном Володимиром на профільному комітеті. Ми в цілому абсолютно підтримуємо ідею щодо необхідності здійснення доплат, виплат, які зможуть підтримати репресованих громадян. Але у нас є дуже суттєве застереження, що це не має здійснюватися у вигляді пенсії. Пенсія – це страховий платіж, і ми дуже сильно розшатуємо систему і створюємо багато прецедентів, і от там про такі прецеденти писали зокрема у своїх застереженнях і зауваженнях і Мінветеранів, і Міністерство фінансів. Наприклад, цей прецедент призведе до того, що сьогодні у нас герої України, які ... *(не чути)* 40 відсотків від прожиткового мінімуму, а для репресованих борців за незалежність ми встановлюємо надбавку 200 відсотків прожиткового мінімуму. І таким чином, що у нас найбільші для країни герої, вони опиняються в дуже некрасивій ситуації.

В'ЯТРОВИЧ В.М. 200 відсотків прожиткового мінімуму визначено для осіб, які втратили працездатність. Це 5 тисяч гривень! Про що ми говоримо?

КРАВЧУК Є.М. Від іншої суми... Так, так.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Про що ми говоримо? Я перепрошую. Про який прецедент ви говорите? У нас є окремий закон про спеціальні пенсії. І ви говорите про те, що ми створюємо якийсь новий прецедент? Я перепрошую.

КРАВЧУК Є.М. Пані Дарино, завершіть, будь ласка.

МАРЧАК Д.М. Пане Володимире, на наш погляд, ми маємо врегулювати це питання іншими інструментами. Ми зараз в Мінсоцполітики пропрацьовуємо те, як за рахунок існуючих інструментів ми можемо конкретно цим людям зробити ці виплати в розмірі 200 відсотків прожиткового мінімуму.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я дуже перепрошую. За 30 років жоден Кабмін України не зробив цього! У мене немає жодних підстав сподіватися, що це раптом зараз станеться. Тому я переконаний, що цей законопроект має бути ухвалений, це наш обов'язок перед цими людьми. Ви зараз пропонуєте знову відкласти, бо вірите, що колись ви щось зробите. Тим паче, що жодної концепції іншої ви не пропонуєте просто.

КРАВЧУК Є.М. Пані Софія Федина тримає руку, будь ласка, щоб члени комітету висловились.

ФЕДИНА С.Р. Дякую, пані Євгеніє.

Вибачте, колеги, що без відео. Тут є кілька нюансів. Богуслаєв так само Герой України. Так що, якщо ми говоримо про всіх Героїв України, то так само треба це...

Важливий момент полягає... *(Не чути)*

...і здоров'я за те, щоби сучасна Україна була... *(Не чути)*

...ці люди, які жертвували абсолютно все, щоби наша українська держава сьогодні була.

Я думаю, пізніше будуть кращі варіанти, будемо їх обговорювати.

КРАВЧУК Є.М. Пан Микола Княжицький.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Пані Євгеніє, якщо дозволите?

КРАВЧУК Є.М. Пан Микола тримав руку. А потім, пане Юрію, до вас.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, дивіться. Ми ж з вами політики. Яка завтра буде інформація? Що Мінсоцполітики і комітет виступили проти підтримки борців за волю України в ХХ столітті. Ну давайте думати, що ми говоримо. Тим більше, а це так звучить, це так буде написано.

Тому зараз нам треба проголосувати. На різні саботажні історії не звертати уваги і рухатися далі. Тому що ми у відповідальний час нашої історії. Нам ще тут не вистачало влаштовувати якісь проросійські кроки і відкидати Закон про захист борців за волю України. Про що ми говоримо?

Я розумію, що може такого бажання і не було, але треба просто відчувати відповідальність в цей час і перед цими людьми також. Бо ми тут дійсно щодня спілкуємось і щодня їх підтримуємо фінансово.

КРАВЧУК Є.М. Дякую.

Пане Юрію.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Я пропоную підтримати пропозицію, висловлену паном В'ятровичем, за основу і в цілому підтримати даний законопроект. Якщо раптом Мінсоцполітики щось напрацює краще і розумніше, тоді у нас буде можливість робити відповідні зміни. Але на сьогоднішній день, на мій погляд, пропозиція пана В'ятровича і авторів законопроекту є правильною і слухною. Прошу ставити на голосування.

Дякую.

КРАВЧУК Є.М. Дякую, пане Юрію.

Я тоді ставлю. І я бачу, що всі члени комітету і я особисто теж, підтримують за основу і в цілому. Щоправда, ми не є головним комітетом, тому треба паралельно працювати з Комітетом соціальної політики.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Профільний підтримав.

КРАВЧУК Є.М. І очевидно, що ми будемо просити пана Володимира В'ятровича інформувати наш комітет про рух цього закону в профільному комітеті. І, звичайно, що підтримуємо голосування в залі.

Тому ставлю на голосування рішення комітету про підтримку законопроекту № 8032 за основу і в цілому. Хто за?

Кравчук – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

КРАВЧУК Є.М. Хто проти? Хто утримався? Таких немає. Рішення прийнято. Дякую, колеги.

І останнє рішення на сьогодні. Ставлю на голосування про ухвалення рішення про відкликання Качного Олександра Сталіноленовича з посади голови підкомітету з питань розвитку гуманітарної сфери в умовах децентралізації Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики у зв'язку з обранням його членом Комітету з питань бюджету. І ми на наступному комітеті уже обговоримо кандидатури на голову цього підкомітету.

Хто за відкликання?

Кравчук – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

КРАВЧУК Є.М. Хто проти? Хто утримався? Таких немає.

Все, колеги, дуже дякую, ми справилися. До зустрічі в сесійній залі!
Всім спокійного дня! Дякую. До побачення!